

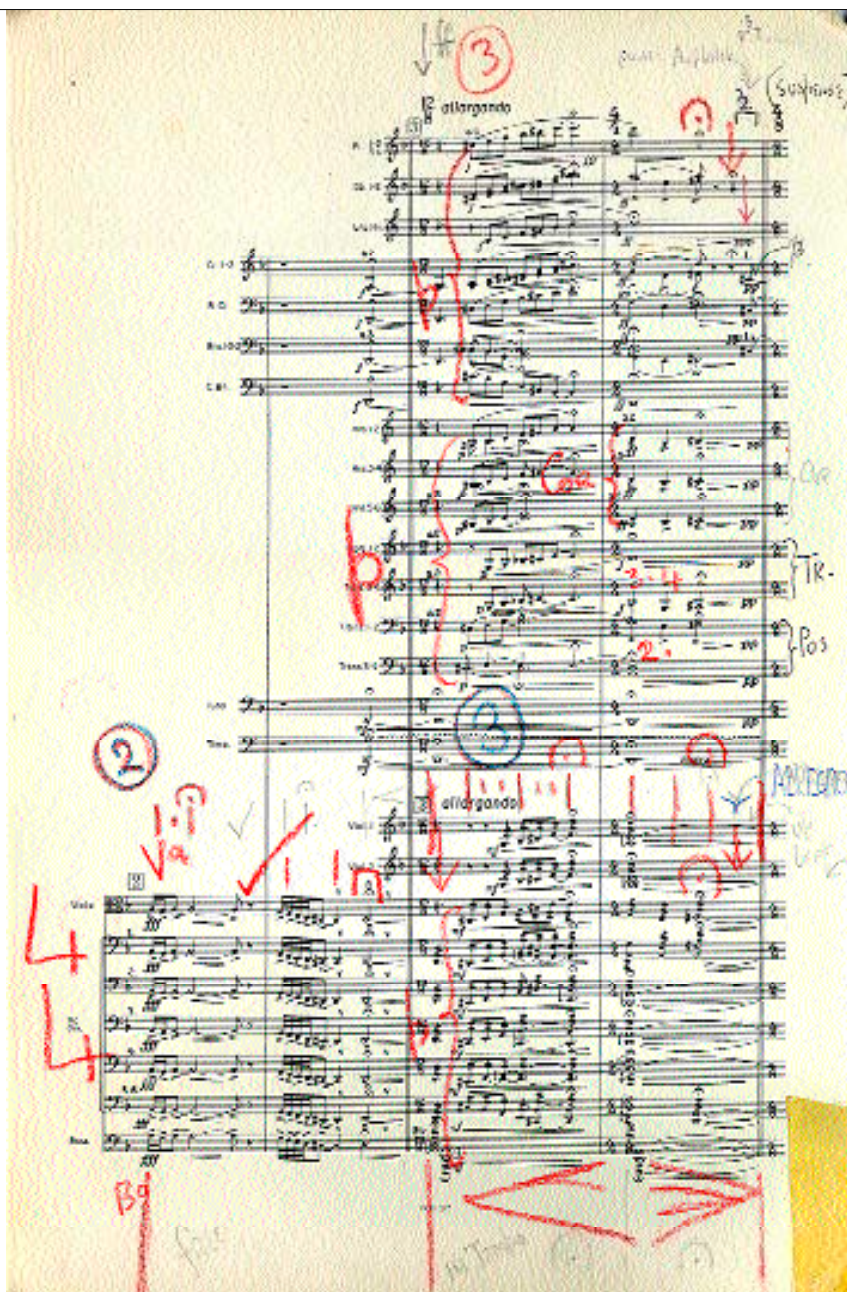
Musik der rykker

Der er kommet musik på 'Pillebørsen' ved Hovedbanegården i København. Ikke for at underholde dem, der færdes dér, men for at forhindre at stedet bruges som markedsplads for stofhandel. Hvad siger målgruppen til initiativet? Tre psykologistuderende har været på gaden for at undersøge det.

AF SANNA SCHLIEWE, ANDREAS THEIE OG RASMUS RISAGER THOMSEN

Hvis du var en af de mange travle rejsende, som hastede gennem Københavns Hovedbanegårds sydvestlige indgang en kold december, lagde du sikkert mærke til den høje julemusik, der væltede ud af højtalerne. Det du muligvis ikke vidste var, at musikken ikke var en del af juleudsmykningen, men en kreativ undtagelse fra den marchmusik og de klassiske sonater, man har kunnet nyde i dette område siden november 2002. Egentlig er ordet "nyde" lidt misvisende, da musikken er sat op for at forhindre folk i at tage længerevarende ophold i indgangspartiet ud til Reventlowsgade. Her har der i lang tid været problemer med, at stofbrugere handler med stoffer og tager ophold, og det har været til daglig gene for turister og rejsende at skulle kæmpe sig igennem flokken af mere eller mindre påvirkede stofbrugere. Da indgangspartiet består af en relativt smal dobbeltdør, kan der hurtigt blive trængsel i de travle timer. Eftersom Banegårdsbygningen er fredet, er det ikke muligt at udvide de eksisterende indgange. Der findes således ikke nogen anden løsning på trængselsproblematikken end at holde dørene fri.

Den klassiske musik var derfor en kærkommen løsning, da den nærmest gør det uudholdeligt at opholde sig i rummet i længere tid ad gangen. Ideen med at opsætte musik for at skabe passage opsnappede DSB, da nogle medarbejdere var på studietur i Hamburg. Her har man haft succes med at fjerne

Flere stofbrugere fortæller, hvordan musikken bestemt ikke er tilfældigt valgt: "Det er psykologer, der har siddet i Tyskland og forsket i, hvilken musik der er mest generende for os narkomaner."

både til fods og i "den blå vogn". Alt tømmes, når patruljevognen kommer, folk lister væk med nedslæde øjne og forsøger at gå i et med asfalten. De kommer dog hurtigt igen, lige så snart betjentene er forsvundet ud af syne, og vognen står alene og tom. En yngre fyr med strikhuen trukket godt ned over øjnene går med langsomme skridt forbi politivognen, og da han er nået til frontpartiet hoster han højt og falsk og sender en stor spytklat ned over ruden.

Det er ikke kun i indgangspartiet, man ikke må tage ophold. Fortovet ude foran er også en del af "forbudszonen". Stofbrugere, der opholder sig i forbudszonen, får advarsler og derefter bøde.

Udover at blive smidt væk fra Hovedbanen oplever de fleste stofbrugere også at blive smidt væk fra mange andre dele af Vesterbro. Det er langt fra alle steder, man er velkommen som stofbruger. Det er forståeligt, at det nogle gange kan være svært at holde rede på, hvilke instanser der står bag de forskellige tiltag. Eksempelvis er der flere af stofbrugerne, som føler sig sikre på, at det er politiet, eller rettere politimesteren, som har sat musikken op og regulerer volumen, alt efter hvor befolket indgangen er.

"Prøv at hør," en kvinde vi har snakket med tidligere på dagen kommer løbende over til os, da Für Elise skiftes ud med bragende opera. Hun hiver efter vejret, "Nu har de skruet helt op for den klassiske musik! De skruer op, når vi bliver for mange." Hun ser anklagende op på vinduerne over indgangen. "Politiet har kontorer lige der, og derfra holder de øje med os."

Ifølge oplysninger fra DSB er der ikke tale om, at politiet har noget at gøre med musikken, eller om den bliver skruet op og ned. De forskelle, der er i numrenes lyd-niveauer, skyldes de enkelte numres indspilning og er ikke en bevidst strategi. Båndene, DSB spiller, leveres med jævne mellemrum af et dansk firma.

"Hvorfor spiller de ikke noget glad musik, noget der gør folk glade?" Den hjemløse ryster på hovedet, "Noget Troels Trier eller sådan noget," og sætter i med at skråle: "Bøøf, bøøf med løøg!"

Rummelighed

Selvom de fleste, vi kommer i snak med, er dødtrætte af musikken og ser den som en del af en større skræmme-kampagne, formår mange af stofbrugerne at se sagen fra den anden side.

De er godt klar over, at flere aspekter ved deres tilstedeværelse er problematisk og generende, og at musikken derfor også kan ses som et forståeligt virkemiddel, der tjener lokalsamfundets interesser.

"Jeg kan sagtens forstå det," den midaldrende kvinde knuger sin guldøl. Vi ser på hinanden. "Det er jo ikke særlig fedt for turister og familier med børn at skulle trænge sig forbi en masse narkomaner, som står og handler med stoffer," hun nikker over mod indgangspartiet, hvor tre fyre står usikre på deres ben. "Før var der 10-15 stykker, der hang her – nu er det kun tre, og det er stadig svært at komme forbi dem."

Hun sukker. "Ikke alle er lige hygiejniske eller kan finde ud af at flytte sig. Egentlig kan jeg ikke forstå, at det ikke er blevet gjort før!" Vi ser på hinanden igen. Og så over på en dame, der lige er ankommet med en stor barnevogn, og som nu forsøger at komme ind ad døren, hvor en af stofbrugernes bagdel er i vejen, da han står helt foroverbøjet, som om han leder efter et eller andet nede på jorden. Kvinden begynder at "dytte" – der sker ingenting. Hun dytter en sidste gang og puffer så til ham med barnevognen. Fortumlet flytter han sig, og da han efter lidt tid har fået rejst sin overkrop helt op, mumler han et undskyld, men da er hun for længst forbi ham. Kort derefter får han øje på nogle cykler, der spærrer det meste af passagen til venstre for ham. "De må sgu ikke stå her," siger han henvendt til sig selv, "De må sgu ikke stå her helt oppe på fliserne."

En ældre pusher kommer op til os. Han har ikke så travlt, så vi byder ham på kaffe. "Alle vil gerne stå tættest på indgangen, så er der størst mulighed for at få solgt. Før, da folk stod indenfor, stod der tit og ofte så mange, at andre folk ikke kunne bevæge sig forbi normalt." Pusheren tager låget af kaffen og rører rundt med sin ske. "Det de fortæller os med musikken er, at vi ikke må stå her, og jeg kan virkelig godt forstå det, for det er

jo klart, når vi står og er til gene for dem, der bruger stationen. Vi skræmmer også turisterne ved vores fremtoning – der er jo nogle mennesker, der godt kan se, at vi ikke er guds bedste børn."

Det er blevet aften, og byen fyldes, en strøm af mennesker flyder ind og ud af dørene. Pludselig ankommer en turistbus, og mængden vokser voldsomt. "Der kommer en masse mennesker." Et par alkoholikere, der står midt i orkanens øje, bliver skubbet ud til venstre og væk fra mængden af en kammerat.

Nustår de foran rækken af bedstemorcykler, der klæber sig op af Banegårdens mur. Ingen af dem ser, at en pige bag dem lige har låst sin cykel op og gerne vil ud. De tager en tår mere af deres øl og fortsætter snakken. "Kan I ikke flytte jer!," pigen vrisser til dem, irriteret over at de slet ikke har set hende.

Mens mørket lige så stille er begyndt helt at omslutte de gamle bygninger, står vi og snakker med endnu en hjemløs om udviklingen på Vesterbro. Han beklager, at man ikke længere kan samles omkring bunkeren på Halmtorvet, og indskyder: "...men hvor er det da dejligt for kvarterets beboere, at de har fået nogle gode cafeer."

Det offentlige rum på vej mod ensartetheden

Gennem den kontakt og de samtaler vi havde med stofbrugerne ved Hovedbanen, indså vi hurtigt, at denne gruppe var vant til at blive smidt væk. Den klassiske musik repræsenterer således ikke noget nyt for stofbrugerne, da den kun fungerer som endnu en påmindelse om deres uvelkomne tilstedeværelse. I denne sammenhæng er det vigtigt at understrege, at det ikke er vores intention at hænge DSB eller andre institutioner ud, men blot sætte fokus på en mere omfattende samfundsudvikling, hvor økonomiske og kommercielle interesser i stigende grad får lov til at regulere det offentlige rum. For denne belastede gruppe betyder det ikke kun udelukkelse fra det kommercielle rum, men også en stigende regulering ud af det urbane centrum, fordi der sættes stadig flere krav til et mere familievenligt og

SANNASCHLIEWE, ANDREASTHEIE OGRASMUS RISAGER THOMSEN,
PSYKOLOGISTUDERENDE VED
KØBENHAVNS UNIVERSITET.

trygt lokalmiljø.

Problemet med denne udvikling er, at stofbrugere, samt hjemløse og andre belastede grupper, hurtigt kommer til at fungere som kastebolde, der drives fra sted til sted i takt med, at bymiljøet ændrer sig.

Det kan således hævdes, at man flytter problemet i stedet for at forsøge at finde en tilfredsstillende løsning, og at man

traditionelt har gjort dette med et jerngreb uden at forsøge at indlede en mere konstruktiv dialog med stofbrugerne.

At skabe løsningsmodeller inden for misbrugsområdet er ofte vanskeligt, da vi her har at gøre med et område, der bevæger sig på begge sider af loven, og som ofte sættes sammen med politisk betændte ord som "fixerum" og "fri heroin." Hvad skal man tillade inden

for lovens rammer, og hvad vil man fra politisk side tillade af eventuelle lovændringer? Hvilke signaler er det, man vil sende til det øvrige samfund?

Her er det ikke vores mening at fremlægge et konkret forslag om, hvad der ville være "løsningen." Men en anden måde at gribe problemstillingen an på kunne være at drage nytte af den selvforståelse, denne gruppe rent faktisk har. Måske skulle de tiltag, der bliver gjort for at løse dette konkrete problem, i højere grad lægge mere vægt på stofbrugernes forståelse for de andre brugere af Hovedbanegården og deres behov. Det udbredte billede af stofmisbrugeren som en person, der ikke tænker på andet end at skaffe stoffer og begå kriminalitet, ser ikke ud til at være det eneste sande.

Spørgsmålet om, hvorvidt vi skal forsøge at tackle problemstillingen ved Reventlowsgade på anden vis, er en vigtig diskussion. Dilemmaet om, hvad vi skal tillade i vores offentlige rum, samt favoriseringen af bestemte grupper, er ganske aktuelt. Efter at DSB opsatte den klassiske musik, har f.eks. DGI-byen og en parkeringskælder på Frederiksberg henvendt sig med interesse i at gøre noget lignende.

Dette fører os over i en anden diskussion, der løfter sig fra den konkrete problematik ved Hovedbanen over i spørgsmålet om, hvad det er for et samfund og offentligt rum, vi ønsker. Umiddelbart kan det virke som en behagelig løsning at flytte de generende elementer ud af vores lokalmiljø, men på længere sigt er dette ikke en holdbar løsning. Måske kunne en kommunikation baseret på en større grad af respekt og hensyn til alles interesser medføre et frugtbart samarbejde - og forhåbentlig en mere permanent løsning på problemerne.

FOTO: MICHAEL JOURDAN